

Ένωση Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών (ΕΔΕΜ)

website: www.edem-net.gr,

e-mail: edem@tee.gr

«Προοπτικές απασχόλησης των γυναικών στον κλάδο του μαρμάρου»

Παρασκευή 7 Μαΐου

17:00 και 19:30

Γυναίκα Μηχανικός στην Ελλάδα: Τα προβλήματα και
οι ευκαιρίες των πολλαπλών της ρόλων

Βίκυ Τσουκαλά

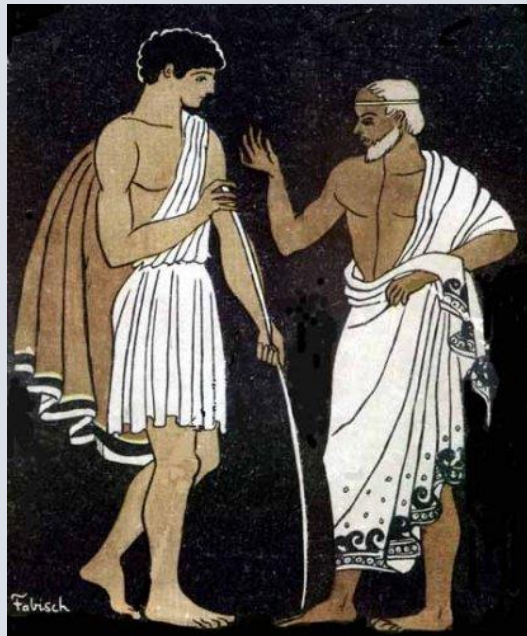
Καθηγήτρια ΕΜΠ, Αντιπρόεδρος της ΕΔΕΜ

Ένωση Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών (ΕΔΕΜ)

Η ΕΔΕΜ ιδρύθηκε το 1995 από γυναίκες διπλωματούχους μηχανικούς, μέλη του ΤΕΕ. (~1300)

Λειτουργεί παράλληλα και συμπληρωματικά με το ΤΕΕ και τους επαγγελματικούς και κλαδικούς Συλλόγους των Μηχανικών, συμπληρώνοντας και ενισχύοντας τις δικές τους ενέργειες για επίλυση των ειδικών προβλημάτων των γυναικών μηχανικών.

Μέλη της ΕΔΕΜ μπορούν να εγγραφούν γυναίκες διπλωματούχοι Μηχανικοί, τακτικά μέλη του ΤΕΕ.

MENTORING

*Mentor (Μέντωρ / Μέντρ)
φίλος του Οδυσσέα*

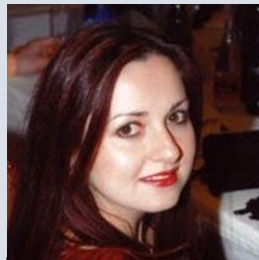

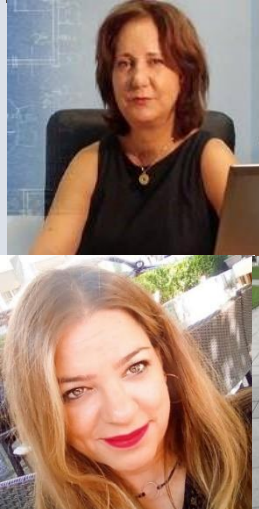
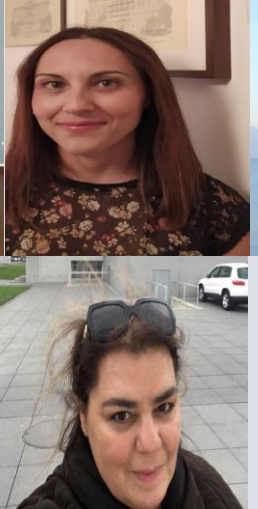
Σκοποί της ΕΔΕΜ

Στους **σκοπούς** της ΕΔΕΜ συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- η προώθηση της ιδέας της ισότητας γυναικών και ανδρών στη μόρφωση, την εργασία και τη ζωή γενικότερα και η δημιουργία των προϋποθέσεων εξασφάλισης ίσων ευκαιριών στην επαγγελματική απασχόληση γυναικών και ανδρών μηχανικών.
- η μελέτη των προβλημάτων που αφορούν τη γυναίκα μηχανικό και η εξεύρεση λύσεων σε αυτά.
- η συνεργασία με παρεμφερείς οργανώσεις, ελληνικές και διεθνείς, για θέματα κοινού ενδιαφέροντος.
- η καλυτέρευση των όρων άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού από τις γυναίκες.
- η δημιουργία πληροφοριακού υπόβαθρου για υποβοήθηση των γυναικών μηχανικών στην εξεύρεση εργασίας και τη διοχέτευσή τους στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με τα εξειδικευμένα προσόντα, την κατάρτιση και την επαγγελματική τους εμπειρία.
- η διασφάλιση διαρκούς ενημέρωσης των γυναικών μηχανικών σχετικά με προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.
- η ενθάρρυνση και τόνωση των ειδικών ενδιαφερόντων των γυναικών μηχανικών πέρα από τις αμιγώς επαγγελματικές τους ασχολίες, σε θέματα καλλιτεχνικής δημιουργίας, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και βελτίωσης της ποιότητας ζωής.

Διοικητικό Συμβούλιο 2021-2024

	Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα
  	Ευθυμία Τριτοπούλου Βασιλική Τσουκαλά	Πρόεδρος Α' Αντιπρόεδρος
  	Αναστασία Αναστασοπούλου Μαρία Τσαρμποπούλου Νινέτα Βρετού	Β' Αντιπρόεδρος Γενική Γραμματέας Αναπλ. Γενική Γραμματέας
  	Παναγιώτα Ρούνη Αγγελική Μπούρα Ματίνα Γκαβέλα Λιλή Καραβία	Ταμίας Υπεύθυνη Διεθνών Σχέσεων Μέλος Μέλος
 	Ελένη Μπαϊρακτάρη Όλγα Μπούσμπουρα	Μέλος Μέλος

Συνεργασία με άλλους Φορείς

Συμμετοχή στα **Διεθνή Δίκτυα Επιστημόνων Γυναικών:**

WiTEC - European Association for Women in Science, Engineering & Technology (www.witec-eu.net),

WOMENTOR - European Federation of Mentoring of Women & Girls (www.womentor.eu).

EPWS - European Platform of Women Scientists (www.epws.org).

Συνεργασία με **Φορείς και Ενώσεις άλλων χωρών:**

ARVHA, Association pour la Recherche sur la ville et l'Habitat της Γαλλίας.

RIBA, Royal Institute of British Architects.

VDI-Fib, Verein Deutscher Ingenieure-VDI (Ένωση Μηχανικών Γερμανίας) και τον κλάδο της 'Γυναίκες στο επάγγελμα του μηχανικού' Frauen im Ingenieurberuf -FIB (www.vdi.de).

WFEO-WIE, World Federation of Engineering organisations-Standing Committee on Women in Engineering (www.wfeo.org)

Ευρωπαϊκά έργα

- Έυρωπαϊκό Πρόγραμμα ERASMUS+ (2017-2019) : 'EUMENTORSTEM - Creation of a EUropean e-platform of MENTORing and coaching for promoting Migrant women in STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics)' Στόχος η ενδυνάμωση μέσω συμβουλευτικής (mentoring) των Μεταναστριών που ζουν στην Ελλάδα και έχουν σπουδές σε Θετικές επιστήμες, τεχνολογία, πληροφορική (STEM).
- ERASMUS+ (KA2 Strategic Partnerships) 'Engineers for Future-E4F', (2015-18) με συντονιστή από την Πορτογαλία. Εκπαιδευτικές δράσεις σε σχολεία και ηλεκτρονική πλατφόρμα εκμάθησης σε STEAM.
- Έργο – σταθμός για την ΕΔΕΜ υπήρξε η υλοποίηση (Μάιος 2012-Απρίλιος 2014) του προγράμματος '**Οι γυναίκες διεκδικούν ενεργό ρόλο στην προστασία του περιβάλλοντος - Η οπτική του φύλου στο περιβάλλον**' που υλοποιήθηκε με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Πράξη 3.2.4 "Υποστήριξη των Μ.Κ.Ο. (Γυναικείων Οργανώσεων)" (α' & β' κύκλου) του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013"].

EU projects

- **GRUNDTVIG TYNET50+**: 'How young technological women can do network with women 50+' (September 2012 - August 2014). Mentoring guidelines for young women with knowhow in ICT to pass digital skills to women 50+ not familiar with ICT.
- **SUPPORT of GREEK WOMEN NGOs 'Women declare their active role for the protection of the Environment – the gender perspective on the Environment'**, funded (57000€) by Greece and EU (May 2012 - April 2014).
- **GRUNDTVIG 'Women Educator in Mentoring - We: Mentor'** (2010-2012).
- **WOMENTOR II**, 'Training and Networking' (2009-2010).
- **WOMENTOR I** 'European Federation of Mentors for Girls and Young women' (2008).
- **OCCUPATION SUPPORT ACTIONS WITH ACTIVE PARTICIPATION OF NGOS** (2008).
- **Equal Opportunities - Equal Chances 'Global Interventions on behalf of Women'** (2005-2008).
- **WOMENG 'Creating cultures of success for women engineers'**, (Website), (2004-2005).
- **Tackling Stereotypes 'Maximizing the potential of women in SET'**, (Website), (2004-2006).
- **PREFACE 'Preparing Female Students for Academic Entrepreneurship'**, (Website), (2003-2005).
- **EQUAL I 'New employment opportunities with a higher quality of work life'**, (2002-2005).
- **EQUAL II 'Adoption of mechanisms and programs for life learning from the SME's - certification of educational parcels and recognition of acquired knowledge in the sectors of applications of information technology and technical professions'**,(2005-2007).

EU projects

- **ALTENER** ‘Women and Renewable Energy Sources - RES DISSEMINATION’, (2001-2002). EDEM organized a 200-hour training seminar of women engineers on Renewable Energy Technologies and participated in the publication of a book titled ‘Renewable Energy Sources in buildings’.
- **INDECS** ‘Potentials of Interdisciplinary Degree Courses in Engineering, Information Technology, Natural and Socio-Economic Sciences in a Changing Society’, (2001-2002). EDEM collected and analyzed data from Greece.
- **MELLOW – Lifelong Mentoring of Women in and/or towards technical jobs** (2000-2001).
A pilot mentoring project was carried out.
- **WIN –Women In Network** (1999-2001). A project to promote women in science and technology with the exchange of good practices.
- **‘Promoting entrepreneurship and self-employment of women engineers’**, (1998-2000). EDEM organized a training seminar for unemployed women engineers in collaboration with the Training Institute of the Technical Chamber of Greece and set up an information office for women engineers in Chania and Kavala to raise awareness in terms of the professional advancement of women engineers.
- **Medium term Action program on Equal Opportunities between women and men** (1996-2000).
EDEM organized a European conference titled “Women engineers against the challenges of employment and training’.

Συνέδρια της ΕΔΕΜ

3^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ 'Περιβάλλον & Ενέργεια', Αθήνα 3 Οκτωβρίου 2019

Το συνέδριο είναι αφιερωμένο στην Κυκλική Οικονομία, την Πρόληψη, Επαναχρησιμοποίηση και Ανακύκλωση Αποβλήτων καθώς και στην Εξοικονόμηση και τις Εναλλακτικές Μορφές Ενέργειας.

2^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ 'Περιβάλλον & Ενέργεια', Αθήνα, 10-11 Οκτωβρίου 2017

10/10/2017: 'Κυκλική οικονομία'

11/10/2017: 'Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας'

1^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ 'Περιβάλλον & Ενέργεια', Αθήνα, 18-19 Φεβρουαρίου 2014

18/2/2014: 'Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας & Εξοικονόμηση Ενέργειας'

19/2/2014: 'Η οπτική του Φύλου στα Θέματα Ενέργειας, στην Ανακύκλωση και στη Διαχείριση των Υδατικών Πόρων'

3^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ για την Ενέργεια, Αθήνα 18-19 Ιουνίου 2013: 'Πράσινη ανάπτυξη ως απάντηση στην κρίση'

18/6/2013: 'Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ως απάντηση στην κρίση'

19/6/2013: 'Εξοικονόμηση ενέργειας ως απάντηση στην κρίση'

2^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ για την Ενέργεια, Αθήνα 9-10 Μαρτίου 2011

10/3/2011: '2011-2020: Η δεκαετία των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας'

11/3/2011: 'Εξοικονόμηση ενέργειας ΠΑΝΤΟΥ: δόμηση, βιομηχανία, μεταφορές κλπ'

1^ο Συνέδριο ΕΔΕΜ για την Ενέργεια, Αθήνα, 3-4 Μαρτίου 2009

3/3/2009: 'Βαδίζοντας προς ένα μέλλον με Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας'

4/3/2009: 'Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε βιομηχανία, κτίρια, μεταφορές'

Διοργάνωση Εκθέσεων – Εκδηλώσεων

- Προβολή του έργου των Γυναικών Μηχανικών σε εκδήλωση (8 Δεκεμβρίου 2019) με θέμα τη συγγραφή και εικονογράφηση παιδικού διηγήματος για ηλικίες μεταξύ 3-12 χρονών « Η μαμά μου είναι Μηχανικός».
- Προβολή του έργου των Γυναικών Μηχανικών με διοργάνωση μεγάλης Έκθεσης στην Τεχνόπολις με τίτλο **‘Το Επιστημονικό Έργο των Γυναικών Μηχανικών’** και με την έκδοση του **Λευκώματος ‘Επάγγελμα: Γυναίκα Μηχανικός’** με σημαντικά τεχνικά και επιστημονικά έργα γυναικών μηχανικών από διάφορους κλάδους 2008.
- Προβολή της **συμβολής των Γυναικών Μηχανικών στον Πολιτισμό** με τη διοργάνωση **Εκδήλωσης - Έκθεσης** στο Γκάζι με θέμα **‘Γυναίκα Μηχανικός και Καλλιτεχνική Δημιουργία’** (1997) και την έκδοση του αντίστοιχου **Λευκώματος ‘Μηχανικός & Καλλιτεχνική Δημιουργία’**.
- Στην ίδια κατεύθυνση ήταν η διοργάνωση **Διαγωνισμού Διηγήματος για Γυναίκες Μηχανικούς** με κριτές γνωστές συγγραφείς και δημοσιογράφους που οδήγησε στην έκδοση Βιβλίου με τίτλο **‘Οι Γυναίκες Μηχανικοί Γράφουν’** με τις 10 καλύτερες συμμετοχές (2003).
- Το 2015, διοργανώθηκε η έκθεση με τίτλο **‘Η Εικαστική έκφραση των Γυναικών Μηχανικών’** που ανέδειξε την καλλιτεχνική φλέβα και αρκετών νεότερων μελών της ΕΔΕΜ.

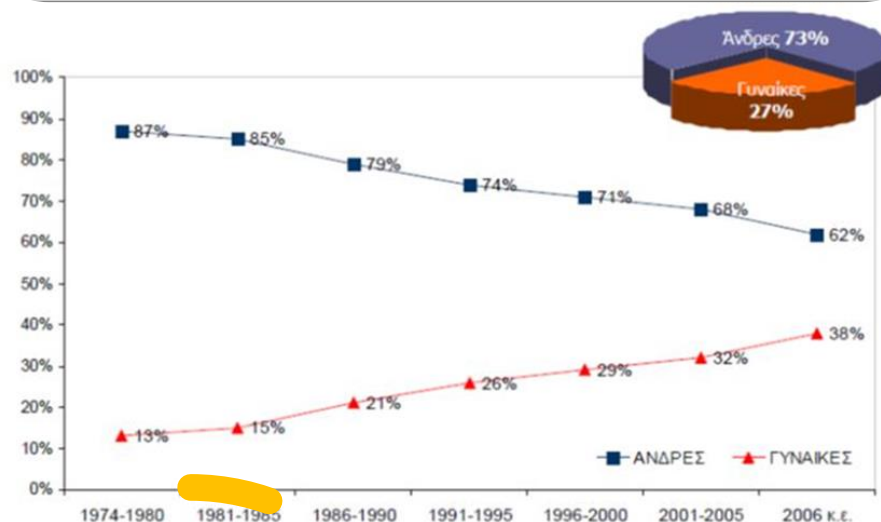
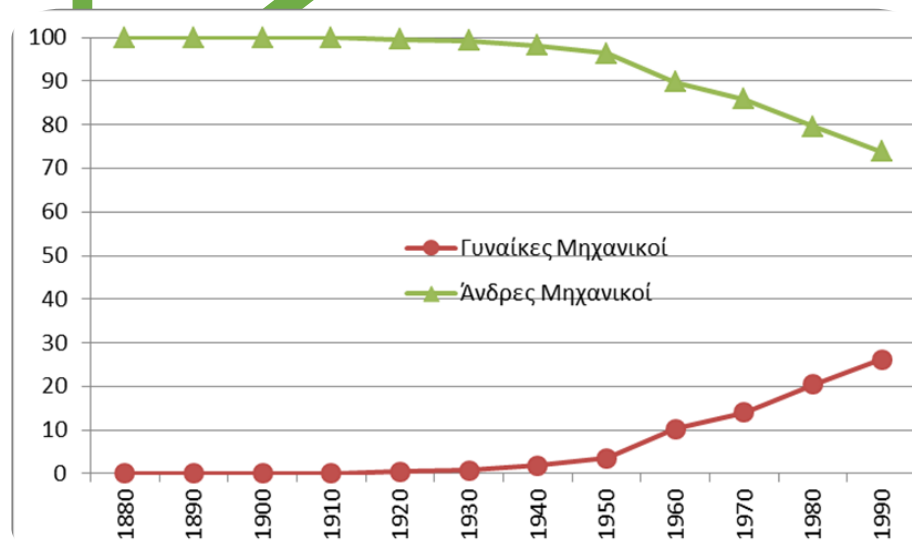
‘Οι πρώτες Γυναίκες Μηχανικοί’

Έως το 1910 δεν υπήρχε γυναίκα μηχανικός στη χώρα μας:

- Τη δεκαετία του 1880-90 υπήρχαν 50 άνδρες μηχανικοί και καμία γυναίκα!
- Τη δεκαετία 1890-1900 υπήρχαν 148 άνδρες και καμία γυναίκα!
- Τη δεκαετία 1900-1910, υπήρχαν 217 άνδρες και καμία γυναίκα!

Στη δεκαετία του 1920, δειλά-δειλά εμφανίζονται οι πρώτες γυναίκες μηχανικοί.

• Στο σύνολο των 1.086 μηχανικών, που πήραν την άδεια άσκησης επαγγέλματος την εποχή εκείνη, υπάρχουν και οι πρώτες 5 γυναίκες μηχανικοί (ποσοστό 0,5%).

Ποσοστό γυναικών στον τομέα της έρευνας στην Ελλάδα: 39% (ΕΕ: 33%)

Το 2014 στην Ελλάδα το 42,2% των απόφοιτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στους τομείς της έρευνας, τεχνολογίας, μαθηματικών και υπολογιστών ήταν γυναίκες.

Στους κλάδους της μηχανολογίας, βιομηχανίας και υποδομών, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόνο το 27,2% των απόφοιτων (2014).

Το 2018, οι γυναίκες αποτελούσαν λιγότερο από το ήμισυ (40,3%), των επιστημόνων και μηχανικών στην ΕΕ, παρουσιάζοντας ωστόσο μια αύξηση από το 32,2% που ήταν το 2008.

Το 2018 στην ΕΕ, οι γυναίκες αντιπροσώπευαν μόνο το 32,5% μεταξύ εκείνων που απασχολούνται στην κατασκευή υψηλής τεχνολογίας και υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και γνώσης.

Πολλές γυναίκες εγκαταλείπουν τους κλάδους της επιστήμης, τεχνολογίας και μηχανικής λόγω του ότι είναι ανδροκρατούμενοι, και δεν προσφέρουν ισάξιες προοπτικές ανάπτυξης. Πιο πολλές γυναίκες εγκαταλείπουν τους τομείς της έρευνας (αφού έχουν ξεκινήσει) - 53% - παρά άντρες - 31%.

Παγκόσμια, ανάμεσα στις 20 μεγαλύτερες τεχνολογικές εταιρίες, μόνο το 11% των ανώτερων εκτελεστικών μελών είναι γυναίκες.

‘Οι πρώτες Γυναίκες Μηχανικοί’

Οι πρώτες γυναίκες που αποφοίτησαν από τις πολυτεχνικές σχολές της χώρας μας:

- Μαργαρίτα Λεοντίδου - Πιπινοπούλου (1926, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών).
- Καρύδη Φρόσω (1932, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών),
- Αντιγόνη Κοσμανώφ - Σεμερτζίδου (1937, Σχολή Μεταλλειολόγων - Μεταλλουργών Μηχανικών),
- Αιμιλία Τσιροζίδου - Αγγελίδου (1945, Σχολή Χημικών Μηχανικών),
- Ντόρα Κόκκινου - Νικοσία (1949, Σχολή Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων Μηχανικών),
- Άννα Δρακούλη (1959, Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών),
- Αίγλη Πιτσιγαυδάκη - Παρδάλη (1959, Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών),
- Ζωή Δογάνη - Στέγγου (1959, Σχολή Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών),
- Παπαδοπούλου Καλούδα (1960, Σχολή Ηλεκτρονικών Μηχανικών),
- Γεωργία Οδυσσέως - Λεκατσά (1971, Σχολή Ναυπηγών)

Η απελευθερωμένη και χειραφετημένη γυναίκα του σήμερα, έρχεται αντιμέτωπη με μια σειρά

- κοινωνικές,
- οικονομικές,
- πολιτιστικές και
- ψυχολογικές

δυσμενείς συνθήκες, προσπαθώντας να «παίξει καλά» τους πολλαπλούς της ρόλους.

Ακόμα και σήμερα, υπάρχουν πολλές περιοχές του πλανήτη όπου η γυναίκα ζει κάτω από άθλιες συνθήκες και δέχεται ποικίλες μορφές κακοποίησης

- σωματική,
- λεκτική,
- σεξουαλική,

ενώ τα δικαιώματά τους συχνά καταπατούνται.

Στη χώρα μας, η ισότητα των δυο φύλων θεωρείται δεδομένη (???, !!!...),

Στην πραγματικότητα ουσιαστικά αυτό που συμβαίνει είναι ότι έχουν αλλάξει οι μηχανισμοί κοινωνικο-οικονομικής καταπίεσης των γυναικών,

Τα δικαιώματα δεν ισχύουν στην πράξη λόγω των προκαταλήψεων,

- των στερεοτύπων,
- των πεποιθήσεων αλλά και
- της παθητικής στάσης

των ιδίων των γυναικών.

Τα βασικά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην επαγγελματική τους ανέλιξη, συνοψίζονται ως ακολούθως:

- α) οικογενειακές υποχρεώσεις και μητρότητα
- β) διαχωρισμός των επαγγελμάτων σε «ανδρικά» και «γυναικεία»
- γ) ανισότητα αμοιβών – μισθολογικό κενό λόγω φύλου
- δ) στερεότυπες αντιλήψεις για τους ρόλους των δύο φύλων, οι οποίες συχνά οδηγούν σε έλλειψη φιλοδοξιών, οράματος και εμπιστοσύνης
- ε) περιορισμοί ως προς την πρόσβαση σε συγκεκριμένα επαγγέλματα και σε πηγές χρηματοδότησης
- στ) έλλειψη εμπειρίας στη διαχείριση
- ζ) σεξουαλική παρενόχληση.

Μύθοι και τα στερεότυπα

που συναντούν στον δρόμο τους οι γυναίκες σε θέσεις ευθύνης.

1. Δεν υπάρχει διαφορά στην απόδοση ανδρών και γυναικών

Οι γυναίκες σε υψηλές θέσεις είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ότι καταβάλλουν μεγαλύτερη προσπάθεια από εκείνη των ανδρών στο ίδιο επίπεδο για να αποδείξουν ότι αξίζουν τη θέση που κατέχουν και δεν την κατέκτησαν με άλλα μέσα, μη σχετιζόμενα με την απόδοσή τους, αφού θεωρούν ότι κρίνονται με αυστηρότερα κριτήρια. Το 25% των γυναικών δηλώνει ότι ο οργανισμός στον οποίο εργάζονται εμπιστεύεται τις γυναίκες λιγότερο από τους άνδρες – αριθμός που αυξάνεται στο 39% μεταξύ των γυναικών που βρίσκονται στην ανώτερη βαθμίδα.

2. Έχουν τις ίδιες ευκαιρίες εξέλιξης της καριέρας τους

Οι γυναίκες, και μάλιστα όσες έχουν παιδιά, σε ποσοστό 49% συμφωνούν με το ότι οι γυναίκες εγκαταλείπουν πιο εύκολα την καριέρα τους γιατί θεωρείται αυτονόητο από το οικογενειακό τους περιβάλλον ότι σε εκείνες αναλογεί το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης των παιδιών και του νοικοκυριού

Μύθοι και τα στερεότυπα

που συναντούν στον δρόμο τους οι γυναίκες σε θέσεις ευθύνης.

3. Δεν υπάρχει μισθολογική διαφορά

Η μισθολογική διαφορά στη χώρα μας είναι κοντά στο 13 %

4. Είναι αυταρχικές και κακές με συναδέλφους τους και κυρίως με τις συναδέλφους τους

Ένα κλασικό στερεότυπο της θεωρίας της «Βασίλισσας Μέλισσας», που θεωρεί αυθαίρετα ότι οι γυναίκες σε υψηλόβαθμες θέσεις είναι περισσότερο αλαζονικές και σκληρές.

5. Οι γυναίκες λειτουργούν περισσότερο συναισθηματικά και κατά συνέπεια είναι περισσότερο επιρρεπείς στη λάθος αντίδραση σε μια δύσκολη στιγμή

Όσοι οργανισμοί επενδύουν σε ένα πιο συμπεριληπτικό εργασιακό περιβάλλον και δίνουν περισσότερες ευκαιρίες σε γυναίκες σε θέσεις-κλειδιά, αναδεικνύοντας τις ηγετικές τους ικανότητες, έχουν περισσότερες ευκαιρίες να φέρουν καλύτερα αποτελέσματα.